

Vergaderjaar 1993-1994

23 169

Regels inzake een algemeen stelsel van erkenning van beroepsopleidingen in de Europese Gemeenschappen (Algemene wet erkenning EG-beroepsopleidingen)

Nr. 6

MEMORIE VAN ANTWOORD

Ontvangen 29 november 1993

Met erkentelijkheid heeft ondergetekende kennis genomen van het voorlopig verslag uitgebracht door de vaste Commissie voor Onderwijs en Wetenschappen. De fracties van het CDA, de PvdA, de VVD en Groen Links stelden vragen en maakten opmerkingen naar aanleiding van het wetsvoorstel. Daarop wordt in het navolgende ingegaan, waarbij zoveel mogelijk de indeling van het voorlopig verslag wordt gevolgd.

HOOFDSTUK I. ALGEMEEN

1. Inleiding

De leden van de CDA-fractie hadden met instemming kennis ervan kennis genomen dat ook bij de implementatie van de richtlijn 92/51/EEG gekozen is voor een algemene wet. Zij waren van oordeel dat op deze wijze het beste kan worden aangesloten bij de in een eerder stadium gekozen implementatiesystematiek.

De leden van de PvdA-fractie hadden met belangstelling kennis genomen van het wetsvoorstel. Zij hadden waardering voor de snelheid waarmee de regering het wetsvoorstel had ingediend. Hoewel zij over het wetsvoorstel nog enkele vragen en opmerkingen hadden, konden zij daarmee instemmen.

De leden van de VVD-fractie konden instemmen met de strekking van het wetsvoorstel. Ook zij achtten de ingediende voorstellen een logisch vervolg op die inzake de erkenning van hoger onderwijsdiploma's.

De leden van de fractie van Groen Links hadden met belangstelling kennis genomen van het wetsvoorstel. De ruimte voor EG-onderdanen om zich in een gereguleerd beroep in Nederland te vestigen werd met het wetsvoorstel vergroot in de ogen van deze leden. Zij zagen dat als een gunstige ontwikkeling. Het uitgangspunt van onderling vertrouwen over het niveau van de beroepsopleidingen achtten zij daarbij een goede gedachte.

De leden van de CDA-fractie stelden dat de richtlijn in de Nederlandse situatie de onderwijsvormen vanaf het basisonderwijs tot en met het kort hoger onderwijs betreft. Zij vroegen hoe deze situatie in de andere Lid-Staten is. Tevens vroegen deze leden naar de positie van het havo in vergelijking met het vernieuwd secundair onderwijs in België. Ook vroegen zij zich af op welke wijze rekening is gehouden met de speciale positie van het voortgezet speciaal onderwijs.

De richtlijn 92/51/EEG is een aanvulling op de richtlijn 89/48/EEG. Waar richtlijn 89/48/EEG ziet op hoger onderwijs van minimaal drie jaar, ziet richtlijn 92/51/EEG op onderwijsvormen die onder dit niveau liggen. In beginsel richt richtlijn 92/51/EEG zich derhalve op alle opleidingstitels van basisonderwijs tot en met hoger onderwijs van minder dan drie jaar. Echter, in de praktijk zal de richtlijn 92/51/EEG alleen van belang zijn voor de opleidingstitels van het middelbaar beroepsonderwijs en het leerlingwezen. Voor de andere sectoren van ons onderwijs heeft deze richtlijn geen concrete betekenis. Dit komt door de volgende omstandigheden. In artikel 9 van de richtlijn 92/51/EEG wordt de mogelijkheid geregeld dat aan personen die louter een zogenoemde algemene opleiding met goed gevolg hebben afgesloten, toegang wordt verleend tot een gereguleerd beroep. Onder een algemene opleiding dient te worden verstaan een opleiding van het niveau van basisonderwijs of van het secundair onderwijs. Artikel 9 ziet op de situatie waarin een Lid-Staat een gereguleerd beroep kent, waarvoor louter zo'n algemene opleiding wettelijk is vereist. Een dergelijk beroep dient ingevolge artikel 9 open te staan voor mensen met een vergelijkbare Nederlandse opleidingstitel basisonderwijs, (middelbaar/hoger) algemeen voortgezet onderwijs of voorbereidend wetenschappelijk onderwijs. Gereguleerde beroepen die louter afhankelijk worden gesteld van een voltooide algemene opleiding zoals de richtlijn die omschrijft, komen in Nederland niet voor. De richtlijn heeft, kortom, ook betrekking op situaties die in Nederland niet, maar in andere Lid-Staten wel voorkomen en heeft daarom een reikwijdte groter dan voor Nederland alleen nodig zou zijn. In verband met het vorenstaande is verder van belang dat het begrip «gereguleerde opleiding» in artikel 1, onder g, van de richtlijn 92/51/EEG begrensd is tot beroepskwalificerende opleidingen, hetgeen in Nederland overeenkomt met de opleidingstitels middelbaar beroepsonderwijs en leerlingwezen (bijlage D). Beroepskwalificerende opleidingen in de zin van de richtlijn komen in Nederland op een ander – hoger of lager – niveau niet voor.

Wat betreft de vraag van deze leden hoe de hierboven aangeduide situatie in de andere Lid-Staten ligt, wordt opgemerkt dat, aangezien de richtlijn 92/51/EEG ziet op de onderwijsvormen die onder het niveau van hoger onderwijs van minimaal 3 jaar liggen, het werkingsgebied daarvan in alle Lid-Staten in beginsel hetzelfde is. Een in opleidingstitels gespecificeerde invulling van de richtlijn door andere Lid-Staten kan echter niet worden gegeven, aangezien de desbetreffende wetten ter implementatie van de richtlijn nog niet beschikbaar zijn. Op de vraag van deze leden naar de positie van het hoger algemeen voortgezet onderwijs in vergelijking tot het vernieuwde secundair onderwijs in België kan worden opgemerkt dat het – met het hoger algemeen vormend onderwijs vergelijkbare – voortgezet onderwijs in Vlaanderen eveneens algemeen vormend van aard is, zodat de richtlijn daarop op dezelfde wijze toepassing zal vinden als ten aanzien van het hoger algemeen vormend onderwijs in Nederland. Op 13 september 1993 zijn met Vlaanderen afspraken gemaakt over de toelating van leerlingen tot het Vlaamse HOBU (Hoger onderwijs buiten de universiteit, vergelijkbaar met het hoger beroepsonderwijs). Deze afspraken hebben echter geen relatie met de richtlijn 92/51/EEG.

Ten aanzien van de vraag van deze leden op welke wijze met de speciale positie van het voortgezet speciaal onderwijs rekening wordt gehouden kan er op worden gewezen, dat het voortgezet speciaal onderwijs geen eigen diploma kent. Voor een deel van de leerlingen heeft het een schakelfunctie naar het regulier voortgezet onderwijs. Aangezien er geen sprake is van een opleidingstitel, vindt de richtlijn 92/51/EEG geen toepassing op dit type onderwijs.

De leden van de VVD-fractie vroegen of er na de twee wetsvoorstellen nog andere voorstellen op het gebied van wederzijdse erkenning van diploma's en opleidingen strekkende tot wettelijke verankering van EG-richtlijnen zijn te verwachten. Op deze vraag kan worden meegedeeld dat een dergelijke verwachting niet bestaat. Beide algemene richtlijnen beogen het gehele scala in niveaus van de diverse beroepen waarvoor de toegang daartoe wordt geregeld bij of krachtens wet, te dekken. Voor de goede orde wordt nog opgemerkt dat het conform de bepalingen van het EG-Verdrag aan de Commissie is om voorstellen voor communautaire wetgeving aan de Raad dienaangaande te doen.

De leden van de VVD-fractie vroegen zich af of er gegevens bestaan over de bestaande mobiliteit van beroepsbeoefenaars, zonder dat sprake is van een erkenning. Zij vroegen of die gegevens zo mogelijk kunnen worden overgelegd.

Nu nog geen sprake is van een systeem van erkenning van opleidingen en beroepskwalificaties, ontbreekt ook het zicht op de gerealiseerde mobiliteit op de Europese arbeidsmarkt terzake van de in deze sector werkzame beroepsbeoefenaren die zich van het ene land naar het andere begeven. De gevraagde gegevens zijn dan ook niet te overleggen. Als gevolg van het in de richtlijnen 89/48/EEG en 92/51/EEG neergelegde systeem van erkenningsaanvragen zullen naar verwachting in ieder geval wat betreft de bij of krachtens wet geregementeerde beroepsuitoefening op termijn gegevens beschikbaar komen.

De leden van de VVD-fractie wilden graag preciezer worden geïnformeerd over de achtergronden van de lange duur van de onderhandelingen in verband met de richtlijn 92/51/EEG. Op de eerste plaats lag dit aan de aard van de materie. Het betrof hier een uitermate complexe tekst welke bij alle Lid-Staten vele vragen en onduidelijkheden opwierp. Daarover diende eerst helderheid te bestaan. Dit proces kostte veel tijd. Het tweede grote probleem vormde de indeling van het stelsel in twee niveaus, te weten dat van diploma en van certificaat. Sterk hiermee verbonden was de diversiteit van de eigen nationale structuren. In tegenstelling tot het hoger onderwijs zijn de verschillen in het onderwijs, waar de richtlijn op ziet, groot. Door de systematiek van de richtlijn dreigden bij verschillende Lid-Staten, waaronder ook Nederland, een aantal beroepsgroepen op een te laag niveau te worden ingedeeld. Door middel van bijlage C van de richtlijn is hiervoor een oplossing gevonden. Ten slotte vergde de kwestie van de geregementeerde opleidingen de nodige tijd. Tijdens de onderhandelingen bleek het noodzakelijk om deze nieuwe categorie in de richtlijn op te nemen. Lid-Staten met een meer liberaal regime ten aanzien van de reglementering van de beroepsuitoefening waren in het nadeel ten opzichte van Lid-Staten met een meer uitgebreide reglementering. En aangezien gesteld kon worden dat het niveau van de beroepsuitoefening in de Lid-Staten met een meer liberaal regime van een even hoog gehalte was als dat van de Lid-Staten met meer reglementering, diende voor deze onevenwichtigheid een oplossing te worden gevonden.

Overigens heeft ook richtlijn 89/48/EEG een lange onderhandelingsweg afgelegd: die richtlijn is op 9 juli 1985 door de Commissie aan

de Raad aangeboden en op 21 december 1988 door de Raad aanvaard. Beide richtlijnen ontlopen elkaar in dit opzicht weinig.

De leden van de PvdA-fractie wensten het wetsvoorstel nog in de huidige kabinetsperiode af te handelen.

Deze wens kan door ondergetekende onverkort worden ondersteund. In dit verband zij er op gewezen dat in de richtlijn zelf is bepaald dat de implementatie voor 18 juni 1994 moet zijn gerealiseerd. Afhandeling in de huidige kabinetsperiode is in feite dus ook nodig.

2. Kenmerken

a/b

De leden van de CDA-fractie vroegen zich af hoe erop wordt toegezien dat er voldoende harmonisatie in de twee benaderingswijzen (te weten het zware regime ten aanzien van het niveau diploma en certificaat en het lichtere regime ten aanzien van het bekwaamheidsattest en de algemene opleiding) ontstaat. Inderdaad gaat het bij de genoemde twee benaderingswijzen om ongelijksoortige grootheden. Een diploma of een certificaat is, zoals terecht door de leden van deze fractie gesteld, van een zwaarder niveau dan een algemene opleiding of bekwaamheidsattest. In de tijd dat de richtlijn werd opgesteld heeft dit verschil in gewicht er toe geleid dat ten aanzien van de algemene opleiding en het bekwaamheidsattest bewust gekozen voor een lichter regime. De tekst van de richtlijn is duidelijk op dit punt en laat geen ruimte voor een andere benadering. De implementerende Lid-Staat – in casu Nederland – dient aan de in de richtlijn gestelde voorwaarden te voldoen.

De leden van de VVD-fractie vroegen zich af in hoeverre het in Nederland is gekomen tot een creatie van opleidingen voor kort hoger onderwijs. Daarnaast vroegen deze leden zich af, mede gelet op het totstandkomen van de onderhavige richtlijn en de internationale context, of de regering plannen heeft om kort hoger onderwijs op grotere schaal te bevorderen.

In het hoger onderwijs bestaan acht door het Ministerie van Onderwijs en Wetenschappen bekostigde opleidingen voor kort hoger beroepsonderwijs op het gebied van bedrijfskader, informatica, logistiek, toeristisch en recreatief onderwijs, bedrijfsinformatica en facilitaire dienstverlening. Tot nu toe is een restrictief planningsbeleid voor het kort hoger beroepsonderwijs gehanteerd. Ook in de toekomst zal worden zorggedragen dat de vormgeving van het aanbod van opleidingen in het hoger beroepsonderwijs niet in strijd komt met de taken van het middelbaar beroepsonderwijs.

Naar aanleiding van bezorgdheid of er mogelijk sprake zou zijn van een overlap tussen kort hoger en middelbaar beroepsonderwijs heeft de inspectie voor het hoger onderwijs onderzoek verricht en daarover in mei 1993 een rapportage aan ondergetekende aangeboden. De inspectie concludeert daarin dat wat betreft de onderzochte opleidingen niet van zodanige overlap sprake is dat van ondoelmatigheid kan worden gesproken. Wat betreft het wetenschappelijk onderwijs is, ter verruiming van de verscheidenheid van onderwijsprogramma's, in de Wet Tweefasenstructuur wetenschappelijk onderwijs (Stb. 1981, 137) de mogelijkheid geopend tot het instellen van opleidingen voor wetenschappelijk onderwijs met een cursusduur korter dan vier jaren. In de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek (Stb. 1992, 593) wordt deze mogelijkheid gehandhaafd. Er bestaan van overheidswege echter geen plannen het, door de instellingen, doen instellen van korte opleidingen voor wetenschappelijk onderwijs te bevorderen. In het

wetenschappelijk onderwijs bestaan momenteel nog een tweetal korte opleidingen, te weten Japankunde en Oost-Europakunde. Ten aanzien van Oost-Europakunde verdient opmerking, dat deze opleiding in afbouw is en op 1 september 1996 afloopt. Voor de goede orde merkt ondergetekende tenslotte op dat de richtlijn 92/51/EEG voor Nederland wel betrekking heeft op gereguleerde beroepen op het niveau van kort hoger onderwijs (zie in dit verband bijlage 5, onder a), maar niet op gereguleerde opleidingen voor kort hoger onderwijs. In bijlage 4 worden weliswaar gereguleerde opleidingen opgenomen, maar die houden verband met het middelbaar beroepsonderwijs en het leerlingwezen.

De leden van de VVD-fractie wilden tevens weten in welke landen van de gemeenschap wel korte hoger onderwijsopleidingen bestaan en in welke mate deze hun complement vinden in bestaande (mbo)opleidingen in ons land.

Aangezien de implementatie van de richtlijn in internationaal verband nog niet zover is gevorderd dat een overzicht voorhanden is van de opleidingen van de andere Lid-Staten die als kort hoger onderwijs zoals bedoeld in de richtlijn, worden aangemerkt, kan thans nog geen antwoord worden gegeven op de vraag welke landen van de gemeenschap kort hoger onderwijsopleidingen kennen. Evenmin kan momenteel inzicht worden geboden in de mate waarin eventuele opleidingen kort hoger onderwijs hun complement vinden in bestaande (mbo)opleidingen in ons land.

Ook wilden de leden van de VVD-fractie weten of het zogenaamde bekwaamheidsattest in Nederland feitelijk enige betekenis heeft, gegeven de staat van ons beroepsonderwijs.

De in de richtlijn genoemde bekwaamheidsattesten hebben inderdaad in Nederland feitelijke betekenis. Verwezen wordt naar bijlage 5, onder d, van het wetsvoorstel, waar de bekwaamheidsattesten die in de Nederlandse situatie onder de richtlijn vallen, zijn vermeld.

c

De leden van de VVD-fractie vroegen zich af of een migrant de in de richtlijn genoemde algemene opleiding al dan niet met succes voltooid moet hebben en indien dit niet het geval zou zijn de mazen in het vangnet niet wat erg ruim zijn. In het verlengde daarvan vroegen de leden van de VVD-fractie zich voorts af welke aanvullende eisen aan migranten die in deze categorie vallen, gesteld mogen worden teneinde te bewaken dat het principe van vrij verkeer van personen binnen de Gemeenschap niet leidt tot ongewenste situaties. Bij de beantwoording van deze vraag moet worden uitgegaan van de eisen die de Lid-Staat van ontvangst aan de eigen onderdanen ten aanzien van de beroepsuitoefening stelt. Nederland zelf kent geen gereguleerde beroepen waaraan de eis wordt gesteld, dat alleen een algemene opleiding, zoals bedoeld in de richtlijn, moet zijn voltooid. Daardoor is voor Nederland zelf de kwestie van diplomering relevant noch van toepassing. Indien een Nederlander naar een andere Lid-Staat migreert om daar eenzelfde beroep als in Nederland uit te oefenen, zal hij aan de eisen van de desbetreffende ontvangende Lid-Staat moeten voldoen, indien het beroep in die Lid-Staat gereguleerd is. Uit de tekst van de richtlijn zelf (artikel 9) moet worden begrepen dat het gaat om een voltooide opleiding. Het gaat erom dat iemand die over kwalificaties beschikt van een lager niveau (in de Nederlandse situatie het MAVO-diploma) dan dat van certificaat bij de uitoefening van een gereguleerd beroep elders binnen de Gemeenschap niet op grond van het bezit van dit Nederlandse

diploma de beroepsuitoefening geweigerd mag worden. Deze provisie is in de richtlijn opgenomen om ook ten aanzien van beroepen beneden het niveau van certificaat het beginsel van wederzijds vertrouwen te garanderen en het principe van vrij verkeer te garanderen. De kwaliteit die de Lid-Staat van ontvangst wenst te waarborgen, wordt door de introductie van de algemene opleiding en het daaraan verbonden lichtere toetsingsmechanisme niet aangetast.

d

De leden van de VVD-fractie constateerden dat de richtlijn een aantal doorstroommogelijkheden aangeeft tussen de verschillende niveau's binnen de richtlijn en tussen het diploma-niveau van deze richtlijn en het niveau van de richtlijn 89/48/EEG. Zij vroegen of op deze wijze niet sprake zal zijn van een ongewenst verdringingseffect enerzijds en van onvoldoende kwaliteitswaarborgen anderzijds.

Zoals deze leden terecht constateren gaat de richtlijn uit van een systeem waarin niet is uitgesloten dat verdringing van lager opgeleiden door hoger opgeleiden kan voorkomen. Deze systematiek is echter inherent aan de in de richtlijn neergelegde uitgangspunten. Het staat de Lid-Staten niet vrij daarin bij de implementatie van de richtlijn verandering aan te brengen. Wel verdient in dit verband de aandacht, dat de doorstroommogelijkheden betrekking hebben op identieke beroepen. Zo valt bijvoorbeeld fysiotherapie in Nederland onder richtlijn 89/48/EEG en in de Bondsrepubliek Duitsland onder richtlijn 92/51/EEG. De doorstroommogelijkheden voorzien er in dit concrete geval in dat een Nederlandse fysiotherapeut in Duitsland zijn beroep kan uitoefenen, zo hij dat wil. En in de omgekeerde situatie van een Duitse fysiotherapeut die in Nederland zijn beroep wil uitoefenen geldt hetzelfde. Voorts moet worden opgemerkt dat het aan de Lid-Staten is om te bepalen of aan bepaalde beroepen aanvullende eisen moeten worden gesteld. Daarom ligt het niet voor de hand dat het door deze leden gevreesde effect van onvoldoende kwaliteitswaarborgen, ook daadwerkelijk zal optreden.

Op de vraag van deze leden of nog wel van hetzelfde beroep kan worden gesproken, als er – bij eenzelfde naamgeving van een beroep in verschillende Lid-Staten – sprake is van wezenlijk verschillende eisen voor dat beroep binnen die Lid-Staten, moet dan ook worden geantwoord dat het in een dergelijke situatie mogelijk is aanvullende eisen te stellen. De naamgeving van een beroep is daarbij niet relevant.

e

De leden van de VVD-fractie vroegen hoe het principe van de passerelle doorwerkt naar de individuele persoon die van die gelegenheid gebruik wenst te maken. Tevens vroegen zij of hierbij de nodige bureaucratische regelingen komen kijken of dat een en ander automatisch plaats vindt.

De individuele persoon kan door het aanvragen van een EG-verklaring gebruik maken van de mogelijkheden die de richtlijn op dit punt biedt. Bij het verlenen van die verklaring wordt toepassing gegeven aan de in de richtlijn gegeven mogelijkheden van doorstroming. Alle personen die een gereguleerd beroep uitoefenen onder de condities die de richtlijn daaraan stelt, en al degenen die zich op bijlage C kunnen beroepen, komen voor een EG-verklaring in aanmerking. Het systeem van de EG-verklaring voorziet erin dat slechts één aanvraag behoeft te worden ingediend, en dat de verklaring voor degenen die voor zo'n verklaring in aanmerking komen, min of meer automatisch wordt verleend. Van bureaucratische procedures zal naar verwachting geen sprake zijn.

De leden van de CDA-fractie wensten uitdrukkelijk te worden geïnformeerd over de stand van zaken met betrekking tot de invulling van bijlage D. Tevens stelden zij de vraag of het wel terecht is om het gehele leerlingwezen te laten vallen onder het begrip diploma.

De nadere invulling van zowel bijlage C als bijlage D is thans onderwerp van bespreking in het kader van een door Nederland in juni 1993 bij de Europese Commissie ingediend officieel verzoek tot wijziging van deze bijlagen. In dat kader is eveneens aan de orde welke invulling door de andere Lid-Staten aan de genoemde bijlagen wordt gegeven. De besprekingen dienaangaande zijn nog niet in een zodanig stadium dat duidelijkheid bestaat over de vraag of de door Nederland voorgestelde invulling door de Europese Commissie wordt geaccepteerd, en evenmin hoe de acceptatie van de voorstellen van de andere Lid-Staten zal verlopen.

De vraag of het terecht is dat het gehele leerlingwezen onder het begrip diploma wordt gebracht, moet tegen de achtergrond van deze onderhandelingen worden beantwoord. Het antwoord op deze vraag hangt namelijk mede af van de invulling die door de andere Lid-Staten aan de bijlagen C en D wordt gegeven. In het algemeen kan worden gesteld dat het in het belang van Nederlandse gediplomeerden is als ten aanzien van het Nederlandse onderdeel in bijlage D aan het begrip gereguleerde opleiding een zo breed mogelijke betekenis wordt gegeven. Vooralsnog moet worden aangenomen dat het reëel is om het gehele leerlingwezen onder het begrip diploma te brengen.

De leden van de VVD-fractie vonden de passage op pagina 5 (onderaan) en 6 van de memorie van toelichting waar het onderscheid tussen de landen waar voor de toelating tot dan wel de uitoefening van een beroep het bezit van een nationale kwalificatie een rol van betekenis speelt en landen waar dit niet het geval is, waaronder Nederland, niet duidelijk. Zij stelden dat in Nederland toch ook betekenis wordt toegekend aan een kwalificatie zijnde bijvoorbeeld een mbo-diploma.

Ter verduidelijking wordt opgemerkt dat het bij het onderscheid tussen kwalificatie-landen en niet-kwalificatie-landen gaat om de vraag of er sprake is van een bij of krachtens wet voorgeschreven diploma-bezit waarover personen moeten beschikken, willen zij een bepaald beroep kunnen uitoefenen. In Nederland kennen wij in de sector waar de richtlijn 92/51/EEG betrekking op heeft niet of nauwelijks gereguleerde beroepen in deze zin. Wel wordt in Nederland grote waarde gehecht aan het niveau van de opleidingen die zich op de beroepsuitoefening richten. Personen die zo'n opleiding niet hebben gevolgd, worden hier te lande echter in het algemeen niet op grond van een wettelijk voorschrift van de beroepsuitoefening uitgesloten. Met het oog op een gelijkwaardige behandeling van Nederlandse onderdanen in die andere Lid-Staten, waar in vergelijking met Nederland (meer) gereguleerde beroepen voorkomen, is de invulling van met name bijlage D van de richtlijn met gereguleerde opleidingen voor Nederland van groot belang.

Deze leden wilden tevens weten of het onderscheid tussen landen waar een nationale kwalificatie voor een beroep geldt en landen waar dat niet het geval is, als zodanig een belemmerende factor vormt voor de mobiliteit van de beroepsbeoefenaren. Zij voegden daar aan toe de vraag naar het onderscheid tussen een gereguleerde opleiding en ons huidige opleidingsstelsel.

Het zou inderdaad, met name voor beroepsbeoefenaren uit landen zoals Nederland waar, althans in de sector waar deze richtlijn op ziet, niet of nauwelijks gereguleerde beroepen bestaan, een handicap zijn geweest indien de richtlijn niet had voorzien in de regeling van de

gereguleerde opleidingen. Als dat het geval was geweest hadden de betrokken beroepsbeoefenaren uit ons land geen beroep kunnen doen op de richtlijn, en was men, in alle gevallen verplicht geweest aan de kwalificatieplicht van de betrokken Lid-Staat te voldoen zonder dat de genoten opleiding enig recht of aanspraak had gegeven. Juist om deze situatie te vermijden is in de richtlijn ten behoeve van Nederland en ten behoeve van de andere noordelijke Lid-Staten die eenzelfde stelsel hebben, voorzien in erkenning van gereguleerde opleidingen. De erkenning van gereguleerde opleidingen onder de richtlijn maakt het voor Nederland mogelijk in beginsel het middelbaar beroepsonderwijs en het leerlingwezen onder de werking van de richtlijn te brengen. De mogelijkheden voor mobiliteit van Nederlandse beroepsbeoefenaren worden daardoor aanzienlijk vergroot ten opzichte van de huidige situatie.

h

De leden van de VVD-fractie wilden toegelicht zien of het onderscheid tussen diploma en certificaat voor Nederland een reële betekenis heeft.

Dit onderscheid heeft voor wat betreft Nederland niet zozeer betrekking op het inkomend verkeer, de migrant die naar Nederland komt dus, maar op het uitgaande verkeer, de Nederlander die elders binnen de Gemeenschap een gereguleerd beroep wenst te gaan uitoefenen. De Nederlandse opleidingsstructuur is niet opgezet volgens de tweedeling in niveau van diploma-certificaat van de richtlijn. Het gaat er derhalve om dat de Nederlandse migrerende beroepsuitoefenaar in het ontvangende land op de juiste wijze voor wat betreft het niveau van diens beroepsuitoefening wordt erkend. Een aantal beroepen valt zonder meer onder de definitie van diploma. Een aantal andere beroepen daarentegen valt vanwege het feit dat de Nederlandse structuur een andere is dan die van de richtlijn onder de termen van het begrip certificaat, ondanks het feit dat het niveau van beroepsuitoefening volgens de Nederlandse maatstaven gelijkgesteld zou moeten zijn aan het niveau van diploma. Door de introductie van bijlage C in de richtlijn is deze discrepantie rechtgezet, waardoor Nederlandse migranten op hun juiste waarde worden erkend. Als referentiepunt voor de niveau-indeling zijn de twee niveaus derhalve voor Nederland van belang.

Voorts vroegen de leden van de VVD-fractie zich af welke opleidingsroute bij het opstellen van de richtlijn als voorbeeld is genomen. Hoewel dit nergens in de teksten van richtlijn of de toelichting van de Europese Commissie bij de richtlijn expliciet is vermeld, is bij het opstellen van de richtlijn de Franse structuur als voorbeeld genomen. In de meer noordelijke Lid-Staten zijn een duaal opleidingsstelsel of mengvormen daarvan meer gebruikelijk.

i

Het verbaasde de leden van de PvdA-fractie dat slechts het Verenigd Koninkrijk gebruik had gemaakt van bijlage D. Zij vroegen van welke Lid-Staten dit nog valt te verwachten en waarom de Nederlandse gereguleerde opleidingen daarin niet zijn opgenomen. Tevens wilden zij weten wanneer dit laatste zal gebeuren.

Het Verenigd Koninkrijk heeft destijds gebruik gemaakt van de onderhandelingen over de totstandkoming van de richtlijn en heeft daarbij verlangd dat reeds direct invulling zou worden gegeven aan bijlage D wat betreft het Verenigd Koninkrijk. De andere Lid-Staten, inclusief Nederland, hebben er destijds voor gekozen om op een later tijdstip aan deze bijlage invulling te geven. Ter beantwoording van deze vraag wordt tevens verwezen naar het onder g. gegeven antwoord op de vragen van de leden van de CDA-fractie met betrekking tot bijlage D.

De leden van de VVD-fractie verzochten de regering om een nadere uitleg over het verschil tussen de bijlagen C en D. De regering is het met de leden van de VVD-fractie eens dat de uitleg zoals deze in de memorie van toelichting is gegeven inderdaad zeer ingewikkeld is, doch deze uitleg vloeit voort uit de uitermate complexe opbouw van de richtlijn.

De richtlijn heeft betrekking op de erkenning van nationale diploma's, welke erkenning noodzakelijk is om elders binnen de Gemeenschap een gereguleerd beroep te kunnen uitoefenen. Het hoogste beroepsuitoefeningsniveau waar deze richtlijn op ziet, is het niveau diploma. De richtlijn geeft criteria waaraan de nationale getuigschriften moeten voldoen om het desbetreffende beroep op het niveau van diploma erkend te krijgen. Tijdens de onderhandelingen bleek dat er bij diverse Lid-Staten, waaronder Nederland, beroepen waren die vanwege de nationale opleidingsstructuur niet op het niveau diploma zouden worden gewaardeerd, maar op het lagere niveau van certificaat. Dit terwijl deze beroepen kwalitatief bij het niveau diploma behoren. Dat zou betekenen dat bepaalde Lid-Staten daardoor onterecht ondergewaardeerd zouden gaan worden. Om deze situatie recht te trekken is de bijlage C bij de richtlijn gevoegd. Lid-Staten kunnen op deze lijst beroepen plaatsen die niet voldoen aan de strikte voorwaarden van de definitie van het begrip diploma, maar waarvan de beroepsuitoefening toch plaatsvindt op dat niveau.

Ten aanzien van bijlage D geldt het volgende. Bij deze bijlage gaat het niet om gereguleerde beroepen, maar om gereguleerde opleidingen. In de richtlijn is slechts een algemene bepaling (artikel 1 onder g) ten aanzien van het begrip gereguleerde opleiding opgenomen. Ook deze bepaling is tijdens de onderhandelingsfase aan de tekst van de richtlijn toegevoegd. Een aanduiding ten aanzien van het niveau van de desbetreffende gereguleerde opleidingen ontbreekt evenwel. Om problemen bij migratie te voorkomen is in de uitvoeringsartikelen van de richtlijn (artikelen 3 en 4) een aparte bepaling opgenomen ten aanzien van migranten die in eigen land het beroep op het hoogste niveau, dat van diploma, uitoefenen. Maar aangezien het in deze gevallen niet gaat om gereguleerde beroepen, maar om beroepsuitoefenaars die het door hen uitgeoefende beroep in eigen land uitoefenen op grond van een gereguleerde opleiding, kunnen deze migranten noch op de bepaling ten aanzien van het diploma, noch op de bepaling ten aanzien van bijlage C een beroep doen. Deze bepalingen slaan immers op een bij of krachtens wet gereguleerd beroep. Om dit verschil te overbruggen is bijlage D geïntroduceerd. Het niveau van beroepsuitoefening bij bijlage D is gelijk zowel aan dat van diploma als dat van bijlage C.

3. Financiële gevolgen

De leden van de PvdA-fractie vroegen zich af of het wetsvoorstel niet leidt tot een belangrijke uitbreiding van kosten. De leden van de CDA-fractie wilden weten of sprake was van een onbelangrijke uitbreiding van kosten en of een benadering van de hoogte kan worden aangegeven.

Omdat de financiering van de kosten van een nationale infrastructuur ten behoeve van diplomawaardering op internationaal niveau reeds was voorzien, is geen belangrijke en evenmin een onbelangrijke uitbreiding van kosten voorzien. In het Centraal Bestuur voor de Arbeidsvoorziening is inmiddels besloten een nationale infrastructuur in het leven te roepen. Verschillende diensten zullen daarin samenwerken. Het betreft een infrastructuur voor diploma's en certificaten van het beroepskwalificerend onderwijs. Dit omvat ook hoger onderwijs. Aanvragen voor diplomawaardering in verband met de toepassing van de richtlijn 92/51/EEG zullen in

het kader van de infrastructuur worden uitgevoerd. Daarnaast zullen ook aanvragen die buiten het bereik van de EG-richtlijnen vallen (bijvoorbeeld van Turkse en Marokkaanse migranten) worden behandeld. In deze infrastructuur zijn opgenomen als expertisecentra het NUFFIC (voor de sector hoger onderwijs), het COLO (voor de sector secundair beroepsonderwijs), en de Informatiseringsbank (voor de sector algemeen voortgezet onderwijs en voorbereidend wetenschappelijk onderwijs). Voorts is voorzien in een decentrale structuur waarbij één regionaal loket als aanspreekpunt voor aanvragers zal fungeren. De aanvrager kan volstaan met een aanvraag bij één loket ongeacht het niveau van de gewenste beroepsuitoefening. De Regionale Diensten Centra – i.e. Adviescentra Onderwijs Bedrijfsleven (AOB's) – zullen die loketfunctie vervullen en zullen fungeren als intermediair tussen expertisecentrum en aanvrager. Het Landelijk Diensten Centrum (LDC), dat als reguliere taak belast is met de regiefunctie voor de studie- en beroepskeuzebegeleiding, zal zorgdragen voor de landelijke afstemming tussen de AOB's en de expertisecentra.

HOOFDSTUK II. REIKWIJDTE RICHTLIJN EN WET

De leden van de CDA-fractie en de leden van de fractie van Groen Links vroegen of de richtlijn, de overgangsrichtlijnen alsmede de overige specifieke (sectoriële) richtlijnen ook van toepassing zijn op de onderdanen van de EVA-landen zodra het EER-Verdrag van kracht is geworden.

Deze vraag kan als volgt worden beantwoord. In artikel 30 van het Verdrag betreffende de Europese Economische Ruimte is hiervoor een regeling getroffen. Deze regeling is nader uitgewerkt in Bijlage VII van het EER-Verdrag. In deze Bijlage wordt expliciet bepaald dat alle sectoriële en overgangsrichtlijnen van toepassing zullen zijn. De richtlijn 92/51/EEG is niet in deze Bijlage vermeld, aangezien het EER-Verdrag eerder tot stand is gekomen (2 mei 1992) dan deze richtlijn die immers van 18 juni 1992 dateert. Hierdoor was het niet mogelijk om deze richtlijn in Bijlage VII van het EER-Verdrag op te nemen. Conform artikel 98 van het EER-Verdrag is het mogelijk een wijziging in de Bijlagen bij het EER-Verdrag te maken. Richtlijn 92/51/EEG kan op termijn dus onder de werking van het EER-Verdrag vallen. Het is de bedoeling dat dit ook zal geschieden. De noodzakelijke voorbereidingen worden hiertoe in EG-verband getroffen. De wijziging van Bijlage VII zal leiden tot een wijziging van de (toekomstige) Algemene wet erkenning EG-beroepsopleidingen.

De leden van de PvdA-fractie en van de fractie van Groen Links vroegen naar de positie van de niet-onderdanen van de Lid-Staten en naar de mogelijkheid om dit wetsontwerp uit te breiden tot deze categorie van personen.

Het onderhavige wetsvoorstel vloeit voort uit de verplichting communautaire wetgeving in nationaal recht om te zetten. Richtlijn 92/51/EEG ziet evenals richtlijn 89/48/EEG uitsluitend op EG-onderdanen. Bij de wijze van behandeling van niet-EG-onderdanen bestaat tussen beide richtlijnen geen verschil in benadering. In verband hiermee kan gewezen worden op het standpunt van de regering ingenomen bij de nota naar aanleiding van het eindverslag van de Algemene wet erkenning EG-hoger-onderwijsdiploma's (kamerstukken II 1992-1993, 22 543, nr. 7, pag. 5). Dit standpunt dat ook bij de mondelinge behandeling van genoemd wetsvoorstel op 20 oktober 1993 is herhaald, luidt – onverkort – aldus. Conform de bepalingen in het EEG-verdrag hebben alle rechten en voordelen uit het EEG-verdrag en nadere regelgeving alleen

betrekking op de onderdanen van de Lid-Staten. Artikel 2 van de richtlijn stelt duidelijk dat de richtlijn van toepassing is op onderdanen van de Lid-Staten. Het Europees Gemeenschapsrecht kent dus ook hier niet een recht toe aan mensen die geen onderdaan van een EEG-staat zijn. Indien Nederland zou besluiten tot eenzijdige wijziging, heeft dat drie nadelen. In de eerste plaats zouden buitenlanders met een EEG-kwalificatie uit een andere Lid-Staat weliswaar een EEG-verklaring kunnen aanvragen en die op grond van hun opleiding wellicht ook kunnen krijgen, maar daarmee is nog niet gezegd dat ze vervolgens in ons land kunnen gaan werken. Aangezien zij geen EG-onderdaan zijn, zijn zij immers niet verzekerd van een verblijfsvergunning. Zij zullen die op de gebruikelijke wijze moeten aanvragen en zij zullen in dat opzicht niet anders worden behandeld dan andere buitenlanders van buiten de EG. In de tweede plaats zou een aanzuigende werking richting ons land kunnen ontstaan van niet-EG-onderdanen met een EG-kwalificatie, waardoor meer aanvragen voor een EG-verklaring worden ingediend. Daardoor komt meer werkdruk te liggen bij de bevoegde autoriteiten, terwijl zoals hiervoor gesteld, het niet zeker is dat de migranten ook daadwerkelijk gebruik zullen kunnen maken van hun eventuele EG-verklaring. In de derde plaats zouden buitenlanders met een Nederlandse kwalificatie niet geholpen zijn, aangezien zij in een andere Lid-Staat niet op grond van de richtlijn worden beoordeeld. Hiermee is tevens het principe van de reciprociteit verdwenen.

De leden van de PvdA-fractie vroegen of in het kader van de Raad van Europa, Unesco en ILO initiatieven op het terrein van de erkenning van beroepsopleidingen worden ondernomen.

Op deze vraag moet worden geantwoord dat dit niet het geval is. Vooralnog zijn genoemde internationale organisaties actief op het terrein van de erkenning van diploma's op het gebied van het hoger onderwijs. Het zwaartepunt bij Raad van Europa en Unesco ligt vooral bij de erkenning van titels en graden op het niveau van hoger onderwijs met het oogmerk van verdere studie. Het element erkenning ten behoeve van beroepsuitoefening speelt bij beide genoemde organisaties minder. Gelet op de aard en doelstellingen van de Europese Gemeenschap speelt diploma erkenning met het oogmerk op de beroepsuitoefening hier veel sterker. Aanvullend kan worden opgemerkt dat in het kader van Unesco momenteel gewerkt wordt aan een mondiale aanpak van de erkenning van hoger onderwijsdiploma's.

De leden van de VVD-fractie vroegen zich af hoe de uitleg van het begrip technische capaciteiten in hoofdstuk II onder b van de memorie van toelichting zich verhoudt tot de toepassing van het zogeheten bekwaamheidsattest. Zij vroegen om enige concrete voorbeelden van beperkingen van de richtlijn op grond van technische capaciteiten.

Bij technische capaciteiten moet in dit verband worden gedacht aan ervaring opgedaan in de beroepspraktijk zonder dat dit zich heeft vertaald in een concrete opleiding of een bepaald diploma of certificaat, terwijl evenmin sprake is geweest van uitoefening van een gereguleerd beroep. Voor de Nederlandse situatie zijn van dit soort beperkingen van de richtlijn geen voorbeelden te geven omdat het geval zich (nog) niet voordoet. Bij een bekwaamheidsattest moet worden gedacht aan een korte cursus of opleiding die geen deel uitmaakt van een andere opleiding. Anders dan bij het begrip technische capaciteiten gaat het dus bij een bekwaamheidsattest wel om een opleiding die is gevolgd.

HOOFDSTUK III. TOELATING

1. Aanvullende eisen

De leden van de CDA-fractie vroegen naar de criteria en normen die zullen gelden voor de aanpassingsstage en de beoordeling daarvan. Tevens wilden deze leden weten welke regels in Nederland en in de andere landen zullen worden gesteld.

De normen en criteria die zullen gelden voor de aanpassingsstage en de beoordeling daarvan zullen worden vastgesteld door de bevoegde autoriteit. In de Nederlandse situatie is dit het desbetreffende vakdepartement onder verantwoordelijkheid waarvan de wetgeving inzake het betreffende gereguleerde beroep valt. In algemene zin kan worden opgemerkt dat voor de normen en criteria die zullen worden gehanteerd, aangesloten zal worden bij de redelijke eisen te stellen aan de beroepsuitoefening in de Nederlandse situatie. Daarbij gelden zowel de Nederlandse beginselen van behoorlijk bestuur, als de eisen die op grond van de richtlijn aan die normen en criteria moeten worden gesteld. Zo zal geen onredelijk onderscheid tussen Nederlanders en niet-Nederlanders mogen worden gemaakt (non-discriminatiebeginsel). Bovendien kunnen alleen aanvullende eisen worden gesteld als sprake is van wezenlijke verschillen tussen de genoten opleiding in het land van herkomst en de Nederlandse opleiding. Nationaal wordt deze implementatie afgestemd onder leiding van de nationaal coördinator in Nederland, de minister van Onderwijs en Wetenschappen derhalve. Op EG-niveau vindt terzake afstemming plaats in het zogenoemde EG-coördinatie-overleg over de richtlijn, waarin de nationale coördinatoren zijn vertegenwoordigd.

De leden van de CDA-fractie wezen op de bepaling in de richtlijn waarin wordt gesteld dat migranten afkomstig uit een Lid-Staat waar een bepaald beroep niet is gereguleerd en die naar een Lid-Staat vertrekken waar hetzelfde beroep wel bij of krachtens wet is gereguleerd aan de voorwaarde moeten voldoen dat zij in de Lid-Staat van oorsprong het desbetreffende beroep tijdens de voorafgaande tien jaar tenminste twee jaar voltijds of deeltijds hebben uitgeoefend. De leden van deze fractie meenden hierin een onrechtvaardigheid te bespeuren ten aanzien van met name jonge Nederlandse migranten.

Naar de mening van de regering zou deze bepaling inderdaad een negatieve uitwerking hebben op de mogelijkheden van (jonge) Nederlandse migranten om elders binnen de Gemeenschap een gereguleerd beroep te kunnen uitoefenen. Lid-Staten waar een sterke mate van regulering bestaat met betrekking tot de beroepsuitoefening verkeren in dit opzicht in een gunstiger positie voor wat betreft hun migrerende onderdanen dan Lid-Staten waar een minder stringent regime geldt ten aanzien van het reguleren van de beroepsuitoefening. Tijdens de onderhandelingen is van Nederlandse zijde op deze ongelijke situatie gewezen. Met het opnemen van het begrip «gereguleerde opleiding» in de richtlijn (artikel 1, onder g) is deze onevenwichtigheid in de werking van de richtlijn in grote mate opgeheven. De eis van twee jaar beroepservaring is voor degenen die een gereguleerde opleiding hebben afgesloten niet van toepassing. De richtlijn bepaalt dit expliciet in artikel 3, onder b en in artikel 5, onder b en in artikel 6, onder b. Gelet op de kwaliteit van het Nederlandse onderwijsbestel en de wijze waarop deze kwaliteit in de Nederlandse situatie wordt gerealiseerd, voldoen Nederlandse opleidingen naar de mening van de regering aan de definitie van het begrip gereguleerde opleiding ex artikel 1, onder g van de richtlijn.

De leden van de VVD-fractie wilden weten of de beslissing van de bevoegde autoriteit van de Lid-Staat van ontvangst om een migrant zonder aanvullende voorwaarden tot de uitoefening van een gereguleerd beroep toe te laten in geval van geconstateerde wezenlijke verschillen in de opleiding of in geval van een kortere opleiding van de betrokken migrant een recht of een plicht is van de betrokken bevoegde autoriteit. Naar de overtuiging van de regering betreft het hier een recht van de bevoegde autoriteit. Zowel richtlijn 89/48/EEG als richtlijn 92/51/EEG gaan uit van het principe dat een migrant die in eigen land gekwalificeerd is om een gereguleerd beroep uit te oefenen, dat ook is in een andere Lid-Staat (beginsel van wederzijds vertrouwen). Doch in beide richtlijnen hebben de betrokken bevoegde autoriteiten het recht om in geval van geconstateerde wezenlijke verschillen in opleiding of in geval van een korte opleiding het recht om aan de migrant aanvullende eisen te stellen in de vorm van een aanpassingsstage of proeve van bekwaamheid.

De leden van de VVD-fractie wilden graag vernemen of de regering gebruik zal maken van de mogelijkheid om het keuzerecht van de migrant te beperken in die zin, dat het keuzerecht van de migrant om gebruik te maken van de aanpassingsstage of van de proeve van bekwaamheid wordt uitgesloten. Deze leden wilden hierover graag nadere informatie.

Beginsel is dat het keuzerecht bij de migrant ligt. Vooralsnog bestaat er geen aanleiding om van de aangeduide mogelijkheid om het keuzerecht te beperken gebruik te maken. Niet echter wordt uitgesloten dat het op enig moment wenselijk is die mogelijkheid van de richtlijn wel te benutten. Mede afhankelijk van de praktijk en met name ook van de aantallen verzoekers zal door de desbetreffende uitvoerende instanties worden bezien of er aanleiding is van de uitsluitingsclausule gebruik te maken.

2. Informatievoorziening

De leden van de CDA-fractie wezen erop dat een belangrijke voorwaarde voor de uitvoerbaarheid van de richtlijn wordt gevormd door de informatievoorziening. Zij wensten nader te worden geïnformeerd over de termijn waarbinnen het streven om de benodigde informatie over de desbetreffende EG- en Nederlandse opleidingen en beroepen volledig in een databestand op te nemen, gerealiseerd zal zijn. De leden van de PvdA-fractie vroegen naar de stand van zaken met betrekking tot het informatienetwerk. Tevens vroegen zij welke instanties daarmee zijn belast.

Met de eerstgenoemde leden is de ondergetekende van oordeel dat de informatievoorziening in verband met de richtlijn een belangrijke voorwaarde is voor de uitvoerbaarheid daarvan. Wat betreft de organisatie rondom de informatievoorziening kan worden verwezen naar hoofdstuk I, onder «3. Financiële gevolgen» waarin reeds is uiteengezet hoe de informatievoorziening ten behoeve van de internationale diploma-waardering (inclusief de implementatie van de richtlijn) is opgezet en welke instanties belast zijn met de uitvoering van het informatienetwerk. Het informatienetwerk is in een gevorderd stadium van voorbereiding. Naar verwachting zal dit systeem gelijktijdig met de inwerkingtreding van het onderhavige wetsvoorstel operationeel zijn. Wat betreft de beantwoording van deze vraag wordt voorts verwezen naar de beantwoording op de direct hierna gestelde vragen.

De leden van de PvdA-fractie vroegen nadere informatie over de opzet van systemen waarmee in zowel nationaal als internationaal verband initiatieven worden ontwikkeld. Zij vroegen tevens naar de relatie met de eventueel op te richten European Council for Vocational Qualifications.

Ook wilden zij weten of er al zicht is op de haalbaarheidsstudie terzake.

De implementatie van de richtlijn biedt de gelegenheid voor verdere ontwikkeling van instrumenten ter bevordering van de internationale transparantie van opleidingstitels en beroeps-vereisten. Nationaal gebeurt dit door de nieuw ingerichte infrastructuur voor internationale diplomawaardering, waarvan hiervoor bij de beantwoording van de vragen in verband met hoofdstuk I, onder «3. Financiële gevolgen» melding is gemaakt. Aan de vaste Commissie voor Onderwijs en Wetenschappen van de Tweede Kamer is voorjaar 1993 voorgesteld een studie te verrichten naar de wenselijkheid en, zo ja, de haalbaarheid van een eventueel op te richten European Council of Vocational Qualifications (ECVQ). Tegen de achtergrond van artikel 127 van het verdrag betreffende de Europese Unie verdient een decentrale Europese structuur evenwel nadrukkelijk de voorkeur boven een stelsel waarin centrale harmonisatie van opleidingen tot uitgangspunt zou worden genomen. De term ECVQ is in verband met de vastgestelde decentrale benadering ook verlaten. De haalbaarheidsstudie is gericht op ontwikkeling van decentrale modellen waarmee bestuurlijk en informatie-technisch de internationale transparantie en vergelijkbaarheid van kwalificaties kunnen worden bevorderd. De haalbaarheidsstudie zal in kaart brengen hoe er door sleutelfiguren in de Europese besluitvorming (met name ook in andere Lid-Staten) wordt gedacht over wenselijkheid en haalbaarheid van modellen als hierbedoeld. De onderzoeksresultaten worden in de zomer van 1994 verwacht. Deze zullen worden omgezet in een strategie voor beïnvloeding van Europese besluitvorming op dit terrein, in overeenstemming met de Nederlandse voorkeur. In de loop van 1994 zal de vaste Commissie voor Onderwijs en Wetenschappen van de Tweede Kamer nader worden geïnformeerd over de vorderingen op dit terrein.

Artikelen

Artikel 6

De leden van de CDA-fractie hadden moeite met artikel 6, tweede lid (hierin wordt de minister van Onderwijs en Wetenschappen gemachtigd om wijzigingen, die in richtlijn 92/51/EEG zijn aangebracht, ambtshalve aan te brengen in de bijlagen 3 en 4). Zij wilden in voorkomende gevallen vooraf hieromtrent worden geïnformeerd.

Voor een goed begrip van artikel 6, tweede lid, dient deze bepaling te worden bezien in samenhang met artikel 1 onder b (de begripsbepaling omtrent «richtlijn 89/48»), artikel 1 onder c (de begripsbepaling omtrent «richtlijn 92/51») en de bijlagen 3 en 4. Op deze samenhang wordt in de artikelsgewijze behandeling van de memorie van toelichting nader ingegaan onder «artikel 1. Definities». In de memorie van toelichting is aangegeven dat in de bewuste artikelen en bijlagen wordt uitgegaan van een zogenoemde statische verwijzing naar de richtlijnen 89/48 en 92/51. Dat houdt in, dat in de redactie van de artikelen en bijlagen uitdrukkelijk wordt aangegeven dat het om de bewuste richtlijnen gaat «naar de tekst zoals deze bij die richtlijnen is vastgesteld». Te voorzien valt dat met name de bijlagen C en D van de richtlijn (in het kader van de onderhavige wet zijn dit de bijlagen 3 en 4) nog verder zullen worden uitgebreid. De daarmee verband houdende wijzigingen zullen, omdat in de bijlagen 3 en 4 sprake is van een statische verwijzing, afzonderlijk dienen te worden geïmplementeerd. Met het oog op deze implementatie is artikel 6, tweede lid, opgenomen. Voor de constructie in artikel 6, tweede lid, dat wijzigingen in de lijsten van opleidingen, die in de bijlagen C en D van de richtlijn voorkomen, ambtshalve door ondergetekende worden aangebracht in de bijlagen 3 en 4, is gekozen omdat het daarbij om een technische afhandeling gaat. In de bijlagen C en D aangebrachte wijzi-

gingen dienen onverkort te worden geïmplementeerd. Afwijken daarvan is niet toegestaan. De ondergetekende wijst er nog op dat bovengenoemde constructie omtrent de statische verwijzing op uitdrukkelijk advies van de Raad van State in het wetsvoorstel is verwerkt.

Het verzoek van de betrokken leden om informatie vooraf aan de Tweede Kamer over aan te brengen wijzigingen in de bijlagen 3 en 4 is naar de mening van ondergetekende niet goed verenigbaar met het stelsel van de richtlijn waar de implementatie, zoals hierboven is toegevoegd, een vrijwel mechanisch karakter heeft.

Artikel 7

De leden van de CDA-fractie hadden grote zorg over de uitvoerbaarheid van een gereguleerd beroep als de Nederlandse taal niet wordt beheerst. Zij gaven de regering in overweging voor die beroepen waar veiligheid en communicatie met mensen centraal staan eisen te stellen aan de beheersing van de Nederlandse taal.

De uitvoerbaarheid van beroepen zal inderdaad in een aantal gevallen vereisen dat de Nederlandse taal tot de eisen van behoorlijke beroepsuitoefening moet worden gerekend. Dit zal inderdaad met name van toepassing zijn waar het aspecten van veiligheid betreft en waar het gaat om communicatie met mensen. In hoeverre en wanneer dit exact het geval is zal in de voorgestelde systematiek van implementatie van de richtlijn worden bepaald door het betreffende vakdepartement dat beslist over de aanvullende eisen die moeten worden gesteld. De concrete invulling kan alleen betekenisvol zijn als degene die uitvoering geeft aan de richtlijn op dit punt, zicht heeft op de eisen die in de concrete beroepspraktijk aan beroepsbeoefenaren worden gesteld. Een zorgvuldige uitvoering van de richtlijn brengt mee dat ook aan de eisen van de Nederlandse taal expliciet aandacht wordt gegeven.

Artikel 8

De leden van de CDA-fractie wilden vooraf geïnformeerd worden over de aanwijzing van bevoegde autoriteiten en over de aanwijzing van beroepen waarvoor het keuzerecht van de migrant, tussen aanpassingsstage en proeve van bekwaamheid, wordt uitgesloten.

Zoals reeds bij de beantwoording van de vragen van de leden van de CDA-fractie in verband met criteria en normen voor de aanpassingsstage is geantwoord (zie hoofdstuk III, direct onder «1. Aanvullende eisen»), zal als bevoegde autoriteit worden aangewezen het betreffende vakdepartement onder wiens verantwoordelijkheid de wetgeving met betrekking tot het desbetreffende gereguleerde beroep valt, en zal van de mogelijkheid om het keuzerecht van de migrant uit te sluiten vooralsnog geen gebruik worden gemaakt.

De Minister van Onderwijs en Wetenschappen,
J. M. M. Ritzen